

efter at faae blise Landeveie ind under deres Bestyrelse, før at faae en større Myndighed, og jeg troer, med Hensyn til den Fare, der mulig er forbunden med at give en saadan Myndighed til Amtsraadet, at kunne henpege til en Udtalelse, som faldt fra det ærede Medlem for Hjørring Amts 3die Valgkreds (Nyholm), idet han meente, at enhver Commune i Landet skulde berøres af en Landvei. Den høitagede Indenrigsminister gjorde rigtignok en Bemærkning derimod, men den nævnte Udtalelse vidner dog fuldstændig om, hvor stort et Begjær der er efter at faae saa mange Landeveie som muligt, og efter min Overbeviisning langt flere end der behøves, idet en godt vedligeholdt Vei paa mange Steder meget godt kan tilfredsstille de forskjellige Communer, saa at der ikke behøver at være en Landvei til enhver Commune. Det er netop de mindre Landeieendomsbesiddere, der nære Frygt for at give denne store Myndighed til Amtsraadet, og jeg seer en Sikring imod Misbrug af denne Myndighed deri, at Staten paa en eller anden Maade tilskyder noget Bist aarligt til Landveienes Vedligeholdelse, thi da faaer den mindre formuende Befolkning paa Landet gjennem Rigsdagen og Statsrevisionen en Control med Udgifterne. Jeg kan ikke undlade at gøre opmærksom paa, hvor vigtigt det er, at en saadan Control med Udgifterne bliver ført gjennem Rigsdagen, og paa hvilken Maade man end ellers vil ordne det — jeg skal indrømme, at det kan ssee paa flere Maader; det kan ssee derved, at der heri Loven bliver fastsat en bestemt Sum, som aarligt skal tilskydes til Amtscommunen i det Hele til Veienes fremtidige Vedligeholdelse, og det kan ogsaa ssee paa den Maade, at man siger, at der aarligt skal udredes et bestemt Beløb pr. Tønde Harkorn, og at Statskassen da skal bære det Øvrige; — men paa hvilken Maade det saa ordnes, mener jeg, at det er nødvendigt, saaledes som det ogsaa er udtalt af det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (C. Peterfen), at der træffes en saadan Bestemmelse. Kommer der ikke en saadan Bestemmelse ind i Loven, vil jeg aldrig kunne give den min Stemme. Naar jeg gaaer ud fra denne Betragtning, at Statskassen paa

en eller anden Maade maa tilskyde Noget til den fremtidige Vedligeholdelse af Landveiene og Hovedlandveiesgaderne, troer jeg heller ikke det er nødvendigt at have den forunderlige Sammenblanding af Amtsraadene og Communalbestyrelserne med Hensyn til Gadernes Vedligeholdelse, thi da ville Kjøbstæderne selv kunne vedligeholde deres Gader imod ligeledes at faae et bestemt Tilskud fra Statskassen. Naar jeg seer paa den Bestemmelse i Begyndelsen af § 4, hvor der staaer, at Amtsraadene og Communalbestyrelserne skulle søge at komme overeens om, hvad der skal udføres, og paa hvilken Maade det skal udføres, saa finder jeg den saa uheldig, at jeg kunde ønske den forandret og helst i den Retning, som jeg allerede har antydet, nemlig saaledes, at Kjøbstæderne selv vedligeholde deres Gader mod at faae et bestemt Tilskud fra Statskassen. Spørgsmaalet om Controlen med Veiene forekommer mig endnu ikke klaret saa godt, som man kunde ønske det; jeg kan ikke nægte, at jeg holder paa det Princip, som jeg allerede har anført i denne Henseende. Retten til at benytte en Vei, enten det er en privat Vei eller en offentlig Vei, vil jeg godt indrømme bør være underkastet Domstolenes Afgjørelse, men derimod med Hensyn til Spørgsmaalet om at optage en Vei som offentlig Vei eller at nedlægge en Vei som offentlig Vei, forekommer det mig, at man ikke skal gaae til Domstolene, før Amtsraadet har afgivet sin Kjendelse; ere de Vedkommende da ikke forngiede med denne Kjendelse, saa kan jeg billige, at Domstolene faae den endelige Afgjørelse. Det er meget rigtigt, saaledes som det blev bemærket af den høitærede Minister, at der hidtil har henligget en Slags Vei som retsløse; til hvad der i saa Henseende blev bemærket — jeg husker ikke af hvem — om at der undertiden har været Strid mellem Sognebeboerne og Sogneforstanderskabet, idet Sogneforstanderskabet vilde have en Vei optaget som offentlig og Beboerne ikke, skal jeg sige, at jeg netop kjender et Exempel paa det Mødsatte, hvor det var Beboerne, der vilde have en Vei optaget som offentlig, men Sogneforstanderskabet og Amtsraadet nægtede det. Naar man nu spørger, hvorledes det vil gaae